

وزارت آموزش و پرورش
معاونت پرورشی و تربیت بدنی

دستور العمل اجرایی

اردو و بازدید دانش آموزی

دفتر توسعه فعالیت های فرهنگی ، هنری ، اردویی و فوق برنامه

سازمان پرورش

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۲	فصل اول - کلیات برگزاری اردو و بازدید
۲	الف) اردو
۵	ب) بازدید
۷	ج) اصول حاکم بر اردو و بازدید دانش آموزی
۸	فصل دوم - برنامه ریزی و سازماندهی
۸	الف) سطوح برنامه ریزی
۱۳	ب) عوامل اجرایی
۱۶	ج) تخصیص نیروی انسانی
۲۱	فصل سوم - ضوابط و مقررات
۲۱	الف) ضوابط و مقررات ایمنی
۲۴	ب) ضوابط و مقررات اجرایی
۲۶	فصل چهارم - ضوابط مالی
۲۸	فصل پنجم - ارزشیابی
۲۹	پیوست ها

سازمان

نظام تعلیم و تربیت هر کشوری در تلاش است با تدوین و اجرای طرح‌ها و برنامه‌های متنوع، استعداد‌های بالقوه‌ی فراگیران خویش را به شکل معقول و موزون شکوفا سازد. نظام آموزش و پرورش ایران نیز بر این اصل بدیهی و روشن استوار است و آن را به عنوان یک هدف مهم و اساسی در برنامه‌های رسمی و غیر رسمی مورد توجه قرار داده است.

از آنجا که در برنامه‌های رسمی مدارس کشور، بیشتر بر پرورش حافظه و به کارگیری قوای ذهنی شاگردان تأکید شده و رشد جنبه‌های اجتماعی و عاطفی افراد مورد توجه جدی قرار نگرفته است و دروس رسمی فاصله‌ی زیادی با واقعیت‌های زندگی دارد، بسیاری از دانش‌آموزان نمی‌توانند آمادگی‌های لازم و مناسب را از برنامه‌های رسمی مدارس کسب کنند.

از سوی دیگر علاقه‌ها و نیازهای خاص فراگیران نیز به رغم وجود تفاوت‌های فردی مورد توجه قرار نگرفته، و فرصت لازم برای تمرین آموخته‌های نظری و کاریست آن‌ها در زندگی فراهم نشده است. در صورتی که صاحب‌نظران بر این باورند که شخصیت هر فرد در عمیق‌ترین ابعاد و گسترده‌ترین دامنه‌ی آن با فعالیت‌های آزادانه و داوطلبانه شکل می‌گیرد. در این میان تأثیر مستقیم و غیر مستقیم اردو و بازدید و گردش‌های علمی بر کسی پوشیده نیست. زیرا زمینه‌ی همکاری و مشارکت دانش‌آموزان را در متن برنامه‌ها و فعالیت‌های تربیتی بسیار کاراتر، عمیق‌تر و پایدارتر می‌سازد؛ و این امر مؤثرتر از حضور در برنامه‌هایی است که در فضای سنگین، محدود و بدون مشارکت انجام می‌پذیرد.

وزارت آموزش و پرورش به عنوان متولی اصلی تعلیم و تربیت به فعالیت‌های اردو و بازدید دانش‌آموزان به عنوان یک فعالیت روشمند و هدفدار که با مشارکت و تعامل مربیان، معلمان و دانش‌آموزان و اولیای آنان به منظور تحقق بخش اعظمی از نیازهای اجتماعی، فرهنگی، عاطفی، جسمی و... انجام می‌شود، توجه جدی داشته و در رویکرد جدید خود این گونه فعالیت‌ها را که موجب شکوفایی استعدادها، تعمیق یادگیری، آشنایی با فرهنگ بومی، منطقه‌ای، ملی و جهانی است مطمح نظر قرار می‌دهد.

فصل اول

کلیات برگزاری اردو و بازدید

الف) اردو

تعریف اردو

اردو به فعالیت آموزشی پرورشی گفته می‌شود که برای تعداد معینی از دانش‌آموزان، تحت نظارت و هدایت مربیان و معلمان دارای شرایط با اهداف، برنامه، سازماندهی، زمان و جمعیت سنی مشخص، بر اساس مجوز صادره از مراجع ذی ربط در فضای مناسب داخل یا خارج از محیط آموزشی و پرورشی و حتی المقدور در دامن طبیعت که به منظور تحقق بخشی از اهداف نظام تعلیم و تربیت برگزار می‌گردد.

اهداف اردو

هدف از برگزاری اردوهای دانش‌آموزی، تحقق بخشی از اهداف پیش‌بینی شده‌ی نظام آموزش و پرورش در دوره‌های مختلف تحصیلی مصوب شورای عالی آموزش و پرورش^۱ و شورای عالی انقلاب فرهنگی^۲ می‌باشد از جمله:

- آشنایی با طبیعت و ایجاد فرصتی برای تفکر و تدبیر در آیات الهی و شگفتی‌های آفرینش به مصداق آیه‌ی شریفه « قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ... »
- افزایش حسّ مسؤولیت‌پذیری، استقلال و مشارکت دانش‌آموزان.
- شناخت، پرورش و هدایت استعدادها و توانمندی‌های دانش‌آموزان.
- تربیت دینی، اجتماعی، اقتصادی و ...
- ایجاد روحیه نشاط و شادابی در دانش‌آموزان.

۱- اهداف دوره‌های تحصیلی مصوب ششده و چهل و هفتمین جلسه‌ی شورای عالی آموزش و پرورش.

۲- اهداف و سیاست‌های ناظر بر برگزاری اردوهای دانش‌آموزی و دانشجویی مصوب جلسه‌ی ۵۴۴ مورخ ۸۲/۱۲/۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی

- غنی سازی برنامه های درسی و اوقات فراغت دانش آموزان.
- تعمیق مهارت های فردی و گروهی به منظور تربیت افراد مؤثر
- تمرین زندگی اجتماعی و چگونگی زیستن با دیگران (تربیت اجتماعی دانش آموزان) و تجربه ی عملی با هم زیستن و در طبیعت زیستن.

انواع اردو

به منظور سهولت در برنامه ریزی و اجرا، اردوها به انواع زیر تقسیم می شوند:

(۱) بر اساس مدت :

- یک روزه: منظور از اردوی یک روزه اردویی است که معمولاً از بامداد شروع و تا شامگاه پایان می پذیرد.
- اردوهای چند روزه با بیتوته.

(۲) بر اساس موقعیت جغرافیایی:

- درون استانی (درون شهرستانی و برون شهرستانی)
- اردوی برون استانی.
- اردوی برون مرزی.

(۳) بر اساس سطح برگزاری :

- مدرسه ای (مراکز آموزشی و پرورشی).
- منطقه ای.

- توجه : تمامی نواحی، مناطق و شهرستانها در این دستورالعمل به اختصار منطقه نامیده شده است.
- استانی.
 - قطبی (چند منطقه یا استان).
 - کشوری.

۲) بر اساس موضوع :

- تلاش و سازندگی

- آموزشی ، علمی و پژوهشی

- زیارتی و سیاحتی

- ورزشی

- فرهنگی ، هنری

- آمادگی دفاعی

- بهداشتی

- امداد و نجات

- تربیتی و تفریحی

- گردشگری

- اردوی احیای مهارت های فردی و اجتماعی برای دانش آموزان با نیازهای ویژه (استثنایی).

- اردوی ترکیبی (تنوع در موضوع و برنامه).

- عبادی - سیاسی

تذکره : در فعالیت هایی از قبیل (راهپیمایی ، شرکت در نمازهای جمعه و جماعات و ...) رعایت این

دستورالعمل الزامی است.

- سایر اردوها

۲ - بر اساس سطح برگزاری :

- مدرسه‌ای (مراکز آموزشی و پرورشی)

- منطقه‌ای

- استانی

- قطبی (چند منطقه یا استان)

- کشوری

۳ - بر اساس موضوع :

- مذهبی

- علمی

- هنری

- فرهنگی

- تولیدی

- خدماتی

- ورزشی

- صنعتی

- گردشگری

- بهداشتی

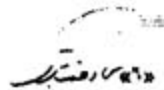
- دیدار با شخصیت‌ها و اشخاص

- زیست محیطی

- بازدیدهای ترکیبی

- سایر بازدیدها

توضیح: بازدید از مراکز بهداشتی و درمانی، عیادت از بیماران و مراکز انتقال خون در دوره ی تحصیلی راهنمایی و متوسطه با رعایت نکات ایمنی و بهداشتی تأکید می گردد.

وزارت آموزش و پرورش